

VIẾT ĐỌC ĐƯỜNG — RA BẮC — Tiết 2

Ngày 9/6/2001

Hồ Hoàn Kiếm (Internet)

Trưa tạt vào một góc thủ đô Hà Nội và xuống Hải Dương, nơi có các danh lam Côn Sơn, Kiếp Bạc. Côn Sơn, nơi Nguyễn Trãi lui

về ở ẩn tìm thú vui cùng sơn thủy hữu tình xa lánh chốn quan trường đầy đầy bất trắc, nhưng chính tại đây vòng đời không thoát cuộc tử sinh, vụ án Lệ chi viên đã kết thúc cuộc đời một thiên tài Nguyễn Trãi. Đã vậy, vụ án của ông còn kéo theo ba họ vạ lây.

Nguyễn Trãi đã vâng lời cha dặn giúp Lê Lợi đuổi được giặc Minh, viết Cáo Bình Ngô lưu truyền hậu thế tư tưởng nhân nghĩa, an dân của ông:

Nhân nghĩa chi cử vụ tại an dân

Điều phạt chi sự tất tiên khừ bạo

Duy,

Ngã Đại Việt chi quốc

thực vi văn hiến chi bang

Sơn xuyên chi phong vực ký thù

*Nam bắc chi phong tục diệt di
Tự Triệu, Đinh, Lý, Trần chi tạo ngã quốc
Dữ Hán, Đường, Tống, Nguyên nhi các đế
nhất phương
Tuy cường nhược thời hữu bất đồng
Nhi hào kiệt thế vị thường pháp.*

Nguyễn Trãi lớn lên thời mạt Trần, nước nhà nguy khốn, bị quân Minh sang xâm lược, cha là Nguyễn Phi Khanh bị giặc bắt mang về Tàu. Ông đưa cha đến Ai Nam quan rồi trở về tính chuyện trả thù nhà, đền nợ nước.

Ông theo phò Lê Lợi kháng chiến chống quân Minh. Đến năm Mậu Tuất thảo hịch Bình Ngô. Nguyễn Trãi giúp Lê Lợi đánh quân Minh hai mươi trận. Mười năm kháng chiến, Nguyễn Trãi đem hết tài trí ra giúp, khi thành công được phong là Tể Văn hầu, đổi họ Nguyễn thành họ Lê.

Tục truyền rằng khi ông còn dạy học ở quê nhà Nhị Khê, chuẩn bị dọn một cái gò làm nơi dạy dỗ. Vào đêm trước, ông nằm mộng thấy có một người đàn bà đến nói: “Tôi mẹ yếu con thơ, xin ông khoan cho ba ngày để tôi đem con tôi đi chỗ khác rồi ông hãy sai người dọn cỏ.” Sáng thức dậy ra gò xem thì học trò đã dọn xong rồi và lượm được hai cái trứng rắn. Trình ông: Khi dọn cỏ chúng con gặp một con rắn trong bụi rậm, đánh nó đứt đuôi bỏ đi mất, chỉ lượm được hai cái trứng thôi. Trình thầy! Nguyễn Trãi nghĩ con rắn là người đàn bà báo mộng hôm qua, bèn đem hai trứng về nhà chờ ngày trứng nở.

Đêm hôm ấy ông đang ngồi xem sách, có con rắn leo lên xà nhà nhỏ một giọt máu xuống ngay trang sách, máu thấm ba tờ giấy. Đến khi hai trứng rắn nở ra, một con dài, một con ngắn, Nguyễn Trãi đem thả xuống sông.

Về sau, lúc Nguyễn Trãi thành đạt, trở thành một công thần, một hôm dạo chơi gặp một người con gái bán chiếu rất đẹp. Ông ứng khẩu đùa:

*Ở ở đâu mà bán chiếu gon
Chẳng hay chiếu ấy hết hay còn
Xuân xanh phỏng độ chừng bao nhi
Đã có chồng chưa, được mấy con?*

Người con gái bán chiếu đáp lại:

*Tôi ở Tây hồ bán chiếu gon
Can chi ông hỏi hết hay còn
Xuân xanh mới độ trăng tròn lẻ
Chồng còn chưa có hỏi chi con?*

Cầu Thầu Ngọc (Côn Sơn. Internet)

Nguyễn Trãi
ưng ý, hỏi tên là
Thị Lộ. Một
tháng sau, người
con gái bán
chiếu ở Tây hồ là
Nguyễn Thị Lộ
vào phủ đệ quan
Phục hầu ở với
Nguyễn Trãi,

được Lê Thái Tông phong Lê Nghi nữ học sỹ. Đến khi về Côn Sơn trí sĩ, tại đây ông lập một trang trại riêng đặt tên là Lê Chi viên. Một hôm, vua Thái Tông đi duyệt binh ở Bạch Đằng Giang, khi về qua hạt Chí Linh bèn ghé lại Côn Sơn thăm Nguyễn Trãi. Đêm ấy vua nghỉ lại Lê Chi viên. Thị Lộ được đòi đến để xướng họa cùng vua. Đêm đó không rõ sao vua bị bạo bệnh và băng hà. Đình thần cho là Thị Lộ giết vua, xử trị Nguyễn Trãi, án kêu tru di tam tộc.

Tục truyền rằng Thị Lộ là con rắn hiện thành người báo thù Nguyễn Trãi. Các quan bắt Thị Lộ bỏ vào cũi quăng xuống sông Nhị Hà thì hoá ra con rắn mà bơi đi mất.

Đến đời Quan Thuận, vua Lê Thánh Tôn xét ra Nguyễn Trãi vô tội, giải oan phong làm Thái sư Trụ quốc công. Giòng họ Nguyễn Trãi còn được một người con trai của vợ lẽ, có mang lúc ông lâm nạn, chạy xuống tỉnh Nam rồi sinh tại đây, lấy họ mẹ, đặt tên là Anh Võ. Nguyễn Trãi được minh oan, Anh Võ mới dám nhận là con Nguyễn Trãi.

Hải Dương là quê hương của trái vải, người Hải Dương trồng nhiều vải. Trái vải toả đi khắp các miền, ra Bắc vào Nam đâu mà không có. Hiện nay Hải Dương đang có những công trình bước vào thế kỷ XXI: Nhà máy ciment Phú Sơn, Công ty gốm sành sứ Hải Dương. Như chúng ta biết, hàng sành sứ Hải Dương có mặt trên khắp mọi miền đất nước. Ở Đà Nẵng lại không thiếu hàng sành sứ Hải Dương. Lại có: Nhà máy bơm, chuyên sản xuất các loại bơm và đây là công nghệ liên doanh với Nhật hiện đại nhất Việt Nam. Do đó hàng hoá không chỉ bán trong nước tiêu thụ mà còn bán sang một số nước khác trên thế giới.

Núi An Phụ, nơi có đền thờ Trần Liễu(cha Trần Quốc Tuấn) và thăm tượng Trần Hưng Đạo mà nhân dân ta phong là Đức Thánh Trần đã có công ba lần lãnh đạo quân dân chống quân Nguyên thắng lợi.

Lên núi An Phụ
Đốt nén nhang vái ngài Trần Liễu
Chuyện tình sử ngàn năm
Cháu con ghi nhớ
Chiến trận tan yên nghỉ giữa đất trời

Ta đọc trên trang sử Việt
Gặp Hưng Đạo vương đánh quân Mông Nguyên
Giặc không kịp chạy
Thu gian sơn mở nghiệp nhà Trần

Hào khí Đông A
Ghi vào trang sử
Con cháu ngàn sau còn nhớ
Đức Thánh Trần vung gươm đuổi giặc Nguyên

Vẫn còn đây đức Thánh Trần
Trên núi cao An Phụ
Cảnh giác quân thù

Vẫn còn đây Hưng Đạo đại vương
Trên đỉnh cao lịch sử
Cuốn thư yếu lược
Kế sách ngàn năm giữ gian sơn

Cháu con đến chấp tay
Vái ngài một vái
Hãy yên nằm thanh thản
Đức Thánh Trần ơi !

8.6.2001

Tượng Hưng Đạo Đại vương

Đêm Hải Dương ngập tràn không khí trong lành của đồng bằng Bắc bộ, nơi những cánh cò chấp chới bay lả qua đồng. Người Hải Dương hiếu khách. Tôi gặp trên đường những con người hiền hoà, chân thật. Hải Dương, nơi chưa từng có bom rơi đạn nổ, vậy nên người dân nơi đây chưa hình dung hết được bom Mỹ là thế nào, máy bay Mỹ ra sao. Nhưng người Hải Dương đã lên đường đánh Mỹ, hiên ngang vào tận trong Nam đánh giặc. Và như thế trong số ấy, có người đi không trở lại quê nhà.

Đêm Hải Dương trăng sao đầy trời, chúng tôi gồm Huỳnh Văn, Nguyễn Nho và Cẩm Lệ dạo một vòng trên đường phố Hải Dương. Dọc hồ Bạch Đằng, nước lững lờ trôi, ba chúng tôi thưởng thức món bia tươi với nem chả bên bờ hồ. Đêm, Hải Dương vẫn giống như bao thành phố khác, vẫn đèn điện sáng trưng, vẫn phố phường và người qua lại. Từng tốp hóng mát bên bờ hồ, họ đi thông thả ngược xuôi. Chúng tôi hoà vào giòng người trên đường phố

không phân biệt được khách vãng lai hay người của xứ sở cây vải có vị ngon nhất nước.

Sáng, 10 giờ 30 phút đi Hải Phòng.

Hải Phòng trong cảm nhận ban đầu của chúng tôi rằng đây là thành phố lớn hơn Đà Nẵng. Là thành phố kết nghĩa với Đà Nẵng có quan hệ nhiều mặt trong quá trình xây dựng. Ngang qua phố Lạch Chay, nơi có rất nhiều phượng vĩ ken dày nở hoa đỏ thắm, lại nghĩ về Thành phố hoa phượng đỏ, *oi thánh năm rợp trời hoa phượng đỏ, oi Hải Phòng thành phố quê ta*, ấy thế mà có bài hát ca ngợi màu hoa phượng đỏ tươi vui đến tận bây giờ.

Theo các anh hướng dẫn tại Hải Phòng, thành phố có một triệu bảy dân (nhiều hơn Đà Nẵng), 14 huyện, thị (Thị xã Đồ Sơn, 2 huyện đảo là Cát Bà và Bạch Long Vỹ).

Đồ Sơn trữ tình và thơ mộng, nước biển nơi đây không phải màu xanh vời vợi như biển Đà Nẵng lung linh dưới ánh sáng mặt trời từ lúc bình minh đến hoàng hôn tím biếc trời chiều. Biển Đồ Sơn có màu nâu dịu dàng trù phú, màu của tư duy phát triển. Chẳng thế mà chương trình phát triển thành phố Hải Phòng tập trung phát triển theo hướng đông, bắc và tây nam. Những dự án đề ra, nhìn đấy đã thấy người Hải Phòng năng động và mạnh dạn. Có thể thấy dự án đường 5 cao tốc, đường về sân bay Cát Bi và đường từ hồ Sen ra. Để làm được những công trình trọng điểm này.

Theo lời giới thiệu của anh em Hải Phòng thì Hải Phòng có các khu du lịch: Đảo Cát Bà, Đồ Sơn, Núi Voi, khu lưu niệm Nguyễn Bình Khiêm, Hải đăng đảo Dấu.

Đoàn chúng tôi ra thăm biển Đồ Sơn và dùng cơm trưa ở đây (ngày 9/6/2001).

Chiều trên bãi biển Đồ Sơn, ngồi tựa lưng vào chiếc ghế nhựa, tôi nhìn biển có vẻ như hanh hao một chút gì đấy màu của Ngu tinh trong thần thoại xa xưa còn sót lại. Biển có màu nâu của phù sa lưu vực sông Hồng đổ xuống hay là máu của Ngu tinh mà Lạc Long Quân chém thử xưa còn phai lạt đến bây giờ.

Nhưng phải nói rằng bãi bể Đồ Sơn chiều nay nắng trải xuống như dải lụa vàng lóng lánh trên mặt nước. Tôi và Lưu Anh và vài người nữa, chúng tôi ngồi bên nhau nhìn xa tư lự. Đôi khi thấy vui vì lần đầu tiên được đến Đồ Sơn. Trên mặt biển rộng vô tư, từng lớp sóng xô nhau dạt vào bờ cuộn cuộn, gió thổi căng những cánh buồm nhấp nhô trên biển. Trên bãi cát phẳng phiu dài mấy ngàn thước những người tắm biển áo xanh, áo đỏ chập chờn theo sóng. Trẻ em lòng người vào những chiếc lớp to đùng nằm như đũa vông trên đầu ngọn sóng.

Ra đảo Dấu thăm ngọn Hải đăng có từ thời thuộc Pháp nằm trên ngọn đồi cao chừng 100 mét. Ngọn Hải đăng sừng sững, cắm cột mốc cho nhiều tàu thuyền tìm phương hướng mà vào khi có gió to biển động. Trên đảo Dấu cũng là nơi nghỉ ngơi thăm quan sinh thái, gió nhẹ, mát rượi, phần nhiều chúng tôi nhìn thấy là cây đa, hình như chúng phân bố nhiều ở khu vực này.

Thế rồi chúng tôi vào Casino, nơi đây người Trung Quốc, Hồng Kông, Đài Loan sát phạt nhau. Có kẻ trắng tay, có người giàu lên, có người hoà vốn không lỗ, không

lời. Người Việt chỉ được thăm quan chứ không được đánh bài hoặc một thứ trò chơi gì khác. Muốn đánh phải thế bằng dollar hoặc vàng xem như đây là tiền cọc. Nếu sát phạt mà thua, bạn còn có tiền cọc mà về, có khi tiền cọc dùng vào việc xử phạt nếu có vi phạm trong quá trình đánh bạc. Chẳng hạn thua bạc, nổi máu giang hồ quậy phá lung tung, bảo vệ phạt vạ bằng tiền.

Tối nghỉ tại khách sạn Đại Dương, không ngủ được chắc là vì lạ cảnh hay sao ! 11 giờ 5 phút, Hải Phòng lại đổ mưa, ngồi trong khách sạn không rõ đây là mưa biển hay mưa đông mùa hạ ? Những giọt mưa gõ lóc cóc vào mái tôn khu nhà bên, tôi bỗng giật mình, lại nghĩ: ở quê mình giờ này trời có đổ mưa không ?

Đêm Hải Phòng nghe tiếng mưa rơi
Gõ nhẹ nhẹ vào lòng se sắt lạnh
Đêm trở giấc Hải Phòng ơ tha thiết
Thành phố màu hoa phượng nôn nao

Anh cứ thế, xin anh tha thiết thế
Đồ Sơn ơi! Con nước nâu hồng
Như mắt ai thăm sâu vời vợi
Nhìn biển chiều man mác hanh hao

Sau cơn mưa đêm, Hải Phòng bỗng mát hơn, dễ chịu . Tôi thức dậy hồi 5 giờ sáng, ra đường. Đường vắng. Gió từ biển thổi về se se mát.

Hải Phòng nổi lên- chí ít là khi đoàn chúng tôi đến đây -là hệ thống sông ngòi và vùng biển nuôi tôm thịt. Có thể nhìn thấy Hải Phòng nuôi tôm thịt gấp mấy chục lần Đà Nẵng. Trên đường ra Đồ Sơn gặp những chòi trại nuôi tôm xa tận biển. Biển Hải Phòng có màu nâu nên nhìn đâu cũng

thấy có cái gì đây thân quen của đất. Những trại chăn nuôi chia ra thành bờ thửa dọc theo chiều dài bờ biển có chừng mười cây số.

Ngày 11.6.2001

Đi Quảng Ninh.

Trên đường ra Quảng Ninh phải qua phà Bính, phà Rừng và Bãi Cháy. Xe ra khỏi ngoại ô thành phố chừng 30 km, xe qua phà Bính. Hải Phòng dự tính nơi đây sẽ làm một cây cầu thay cho phà. Phà đi ngang qua sông Bạch Đằng nơi mà trước kia Trần Hưng Đạo đã ba lần đánh tan quân Nguyên xâm lược nước ta vào thế kỷ thứ XIII (1228). Theo cách nhìn của tôi, sông Bạch Đằng rộng hơn sông Hàn nên cầu cũng có thể dài hơn. Phương thức thực hiện vẫn tiến hành theo phương châm "Nhà nước và nhân dân cùng làm". Qua Phà Bính một đoạn, xe chạy vào địa phận huyện Thủy Nguyên (vẫn thuộc địa phận Hải Phòng).

Qua phà Rừng, đoạn ngang sông dài nhất trên tuyến hành trình của chúng tôi. Đã vào địa phận Tỉnh Quảng Ninh. Thế rồi qua phà Bãi Cháy, chúng tôi vào thành phố Hạ Long lúc 10 giờ. Ở Bãi Cháy được nghe kể lại rằng: Ngày xưa, một bộ phận cư dân của Hạ Long làm nghề đánh bắt hải sản, họ thường dùng dầu rái để trét ghe thuyền. Để tạo ra được dầu rái sử dụng, họ phải đốt dầu lên cho lỏng ra, cứ vậy nhiều người cùng đốt, thế là lửa bén nhiều nơi làm cho bãi phát cháy. Từ đó về sau tên gọi Bãi Cháy gắn liền với vùng đất ấy cho đến tận bây giờ.

Rất tiếc là chúng tôi không lên được Yên Tử thăm phái Trúc lâm Thiền tự, nơi nhà sư Vạn Hạnh tiếp thu tư tưởng Phật giáo vào nước ta sớm nhất. Có thể sẽ bình bồng như " Trên đỉnh phù vân" mà Phó Đức Phương một ngày nào đó đã một lần lên Yên Tử. Yên Tử thuộc thị xã Uông Bí, cách trung tâm thị xã chừng 19 km , là một quần thể di tích gồm 11 ngôi chùa và rất nhiều am tháp, bia tượng được xây dựng từ thời Trần cách đây 7 thế kỷ. Chùa Yên Tử nằm trên dãy núi Yên Tử được xếp vào hàng giang sơn có đỉnh cao nhất 1068 mét. Đây là nơi phát tích của dòng Phật giáo Trúc Lâm từ thế kỷ thứ 13 có ảnh hưởng rất lớn đến xã hội phong kiến Việt Nam. Thiền viện Trúc Lâm và chùa Hoa Yên rất bề thế đã được trang bị bằng hệ thống cáp treo hiện đại.

Hạ Long (VVH)

Và, chúng tôi cũng không có chương trình lên thăm đảo khi như mong ước. Về Hạ Long, tài liệu viết: "Là một kỳ quan thiên nhiên của thế giới, nằm ở Đông bắc

Việt Nam thuộc tỉnh Quảng Ninh, rộng 1.553 km², với 1969 hòn đảo, trong đó 980 hòn đảo đã được đặt tên. Vịnh Hạ Long đã hai lần được UNESCO công nhận là di sản thế giới bởi giá trị ngoại hạng có tính toàn cầu về cảnh quan vào năm 1994 và về địa chất, địa mạo vào năm 2000. Vịnh

Hạ Long được Câu lạc bộ những vịnh đẹp trên thế giới xếp là vịnh đẹp nhất thế giới.

“Là một điển hình tuyệt hảo của cảnh quan Karst được hình thành qua các chuỗi phức tạp của quá trình kiến tạo địa chất hàng trăm triệu năm, vừa hùng vĩ, hoành tráng, vừa duyên dáng thơ mộng. Vịnh Hạ Long cũng là khu vực Karst phát triển trên biển mạnh nhất và lớn nhất trên thế giới, chịu tác dụng của xâm thực biển và nước mưa. Các tháp Karst Fenglin và Fengcong là dạng địa hình nổi bậc và hết sức độc đáo của Hạ Long.

“Hệ thống đảo của vịnh Hạ Long vô cùng phong phú và sinh động. Mỗi một hòn đảo mang hình ảnh, dáng vẻ riêng chúng luôn thay đổi theo thời gian và góc nhìn. Các đảo đá Hạ Long trông giống như một thế giới các loài vật, có hòn giống như đôi gà đang tình tự, có hòn giống chú cóc nhỏ bé, chú chó trung thành, có hòn lại trông như cây bút,...

“Trong lòng đảo đá của Hạ Long chứa đựng hàng trăm hang động lớn nhỏ, trong đó có hàng chục hang động kỳ thú và nổi tiếng bởi vẻ đẹp độc đáo và lộng lẫy của các nhũ đá đã được đưa vào đón khách thăm quan như: Thiên Cung, Đầu Gỗ, Sừng Sốt, Trinh Nữ, Tam Cung, Mê Cung, Tiên Ông, Bò Nâu...trong đó các hang Đầu Gỗ, Sừng Sốt, Thiên Cung đã được xây dựng hệ thống đường đi và đèn chiếu sáng rất thuận tiện cho khách du lịch chiêm ngưỡng.

“Hạ Long còn là vùng biển đảo rất giàu có và phong phú về sinh thái với các hệ sinh thái rừng thường xanh nhiệt đới, hệ sinh thái biển, hệ sinh thái rạn san hô, hệ sinh thái tùng áng và hệ sinh thái rừng ngập mặn. Nhiều loài

thực vật đặc hữu chỉ riêng có ở Vịnh Hạ Long đã được phát hiện.

“Vịnh Hạ Long là cái nôi cư trú của người Việt cổ trải qua chiều dài trên 20.000 năm cách ngày nay, từ hậu kỳ đồ đá cũ đến sơ kỳ kim khí với ba nền văn hoá kế tiếp nhau là Soi Nhụ, Cái Bèo, Hạ Long.

“Hạ Long đã trở thành địa chỉ du lịch bậc nhất ở Việt Nam. Khách du lịch nước ngoài đến Việt Nam không thể không đến Hạ Long. Vì vậy, có người đã nói: *Người Việt Nam chưa đến Hạ Long chưa thật biết đất nước. Thăm Việt Nam chưa đến Hạ Long, chưa thật biết Việt Nam.*”

Cọc gỗ đong xuống sông Bạch Đằng (1228) Internet

Hạ Long mát mẻ khi chúng tôi đến, nhờ vào cơn mưa biển trước đó một ngày đổ xuống. Tôi đến Quảng Ninh lần này là lần thứ hai, thành phố Hạ Long đã đổi thay rất nhiều so với 6 năm trước khi tôi lần đầu đặt chân đến nơi này. Hơn một lần dạo chơi trước đây, lần này thăm được hang

Đầu Gỗ (còn gọi là giầu gỗ). Tục truyền rằng, vào thế kỷ thứ XIII khi quân dân ta chuẩn bị đánh quân xâm lược Nguyên Mông, Trần Hưng Đạo đã cho quân đội đốn gỗ lim giầu vào trong hang trước khi mang ra cắm xuống lòng sông Bạch Đằng, nơi bây giờ là đoạn sông có phà Bính, vì thế mà người thời ấy đặt tên là hang Giầu Gỗ- Đầu Gỗ. Hang được giữ bí mật tuyệt đối mãi đến đầu thế kỷ thứ XIX mới phát hiện ra hang này. Và từ đây đến nay đã có rất nhiều khách thập phương đến ghé thăm hang Đầu Gỗ.

Vào động Thiên Cung đã có đèn chiếu sáng, trông đẹp tuyệt vời. So với Ngũ Hành Sơn của Đà Nẵng thì Thiên cung tráng lệ gấp nhiều lần hơn và còn hơn cả Phong Nha của Quảng Bình. Chính thế mà thế giới phải công nhận Hạ Long là kỳ quan thiên nhiên của thế giới. Vịnh Hạ Long xứng đáng là kỳ quan của thế giới chứ không chỉ là của Việt Nam ta. Toàn Vịnh Hạ Long là một cảnh thiên nhiên hoàn bích, kỳ lạ, chỉ có biển mênh mông với núi nhô lên từng cụm, từng hòn riêng lẻ mà thiên nhiên đã hoà hợp lại thành một bức tranh có một không hai trên trái đất. Nhìn vào bản đồ ta sẽ thấy trên làn nước xanh thẳm mọc lên chi chít những hòn đảo lớn nhỏ đủ các loại hình dáng. Từ xa mà nhìn người ta có cảm giác các dãy núi đá vôi xếp lại với nhau tạo thành một lưới cửa dựng ngược khổng lồ vây quanh cơ sở đảo lớn nhỏ.

Phía đông nam Hòn Gai là hang Đầu Gỗ, nói chữ theo chữ Hán-Nôm là động Kỳ Quan. Từ Hòn Gai ra đến động mát non một tiếng đồng hồ. Neo thuyền ở chân núi rồi leo lên chừng 90 bậc thang đá thì đến cửa động. Qua một cửa

hẹp, bỗng dung một không gian rộng lớn mở ra, trên vòm cao là những đám mây ngũ sắc mà nếu nhìn kỹ giống như đang bị gió đẩy đi. Không thể đếm được có bao nhiêu giọt nhũ thạch nhỏ xuống vòm trời trông như hàng vạn hạt kim cương lấp lánh. Rồi những cột đá tự nhiên to lớn chống vòm trời lên , đây là nhũ đá nhỏ xuống lâu năm mà thành, quanh cột cứ chăm chú mà trông sẽ tưởng tượng ra đủ hình thù ngoạn mục. Ánh sáng từ ngoài động lọt vào làm cho cả một vòm trời lung linh huyền ảo. Những cây cột bằng thạch nhũ, những chùm thạch nhũ đang trong quá trình nhẽo xuống, ta cứ đứng mà trông như một cung điện rực rỡ, hoành tráng. Dích thị xem cho kỹ sẽ có hàng vạn hình thù dưới cái nhìn của bạn.

Trên vách động có rất nhiều câu thơ, những giòng chữ khắc vào thành động hoặc viết bằng sơn. Ngược nhìn lên trần động, nơi cao nhất không có lối lên, vậy mà vẫn có ai viết được những chữ Hán, có cả chữ Nhật khoét rất lớn trên trần. Thế mới công phu !

Qua khỏi hang Đầu Gỗ vào một lối nhỏ xuống thấp hơn, ánh sáng đã có chiều hướng mờ dần, mọi cảnh vật ở đây trở nên huyền ảo. Hơi lạnh se se phả vào người cùng với mùi của đá xông vào trong mũi , đây là mùi của hang động. Rồi lại vào thêm một đoạn nữa, đây là đoạn thứ ba, không còn ánh sáng để nhìn. Muốn nhìn được cảnh của động, người ta phải đốt đèn bạch lập lên, hoặc dùng đèn pin rọi cho rõ lối đi. Ở đây thật sự âm u. Ngày nay người ta đã dùng đèn điện thay cho đèn bạch lập và đã tạo được những hành lang an toàn cho du khách thăm quan. Điện

chiều lên vòm hang, vào vách, cảnh trong hang lại lung linh huyền ảo.

Từ hang Đầu Gỗ lại đi thuyền đến động Surprises (Sừng Sốt) phải mất hơn hai giờ đồng hồ nữa. Đây là một động xa. Động ở lưng chừng một hòn đảo, phải trèo lên 100 bậc đá mới vào được cửa động. Động huy hoàng và lung linh không thua kém hang Đầu Gỗ.

Và từ động Surprises theo thuyền đi một giờ đồng hồ nữa ta sẽ đến nơi gọi là Lòng chảo (Cirque) có một vách đá dựng đứng tạo thành hình thù như một cái trống khổng lồ. Đứng ở nơi đây ta sẽ nghe được tiếng vang lớn như tiếng trống thúc quân ngân vọng rất lâu giữa biển trời.

Hãy vào Thiên cung động, những hình thù bằng thạch nhũ, ta cứ suy nghĩ và tưởng tượng nên rất nhiều điều lạ lẫm, tùy theo trí tưởng tượng và tâm trạng của mỗi người khi đứng trước một thiên nhiên lộng lẫy.

Bạch Long Vỹ do đâu mà có ? Chuyện thần thoại kể rằng: *“Ngày xưa dân cư miền duyên hải đang bị một con cá to đã sống rất lâu đời hoá thành tinh phá hại dân lành. Ngư tinh này thường lẩn quẩn ở vịnh Bắc bộ, khi nổi lên người ta thấy mình nó dài 50 trượng, đuôi như một cánh buồm căng gió, miệng nó há rộng có thể nuốt chửng một chiếc thuyền con. Nó có phép biến hoá khôn lường, không một ai có thể làm gì được.*

Khi Lạc Long Quân đi qua, nghe người dân kể lại tác hại của nó, Lạc Long Quân ra tay diệt trừ loài thủy quái. Thần cho đóng một chiếc thuyền lớn, rèn một khối sắt to nung đỏ, thần chèo thuyền đến phía cửa hang con thủy

quái. Ngư tinh quen thói há miệng để đớp mồi, gặp lúc Lạc Long Quân ném khối thép nung đỏ vào. Ngư tinh điên cuồng chống trả, đánh lại Long Quân. Thế là cuộc giao tranh giữa thần đất Lạc với thủy quái làm nổi sóng cả một vùng. Hai bên đánh nhau ba ngày đêm. Long Quân được thần Biển giúp sức ngăn được gió bão, không cho Ngư tinh thoát ra biển rộng. Bị một khối sắt thọc vào cổ họng, Ngư tinh càng đánh càng yếu sức dần, toan tìm đường tẩu thoát. Lạc Long Quân nhất thiết không tha, đuổi theo chém được Ngư tinh, xong chặt ra làm ba đoạn, máu đỏ ngầu cả một vùng biển, khúc đuôi Ngư tinh bị lột da căng lên một hòn đảo giữa biển, nay gọi là Bạch Long Vỹ. Đầu Ngư tinh hoá thành một con hải cẩu, bị Lạc Long Quân chém chết, vớt đầu lên núi đá, nay gọi là Núi Đầu chó. Khúc mình của Ngư tinh sóng đẩy trôi ra xứ Mạn Cầu ngày nay người ta gọi là Cầu Mạn Cầu. Cứ theo đó thì Bạch Long Vỹ được hình thành”.

Tôi, thành phố Hạ Long đèn điện sáng trưng, lung linh đẹp quá. Thành phố có dịch vụ ca hát theo phương thức "Cùng nhau hát", "Hát cùng nhau" với những bài ca mang âm hưởng dân ca miền Đông bắc, điều mà ở Đà Nẵng những năm này chưa phát triển loại hình ca nhạc như thế.
